Kupiškio rajono savivaldybės
2019–2021 metų strateginio veiklos plano
2 priedas

Kupiškio rajono savivaldybė
(Savivaldybės arba įstaigos pavadinimas)

EKONOMINIO KONKURENCINGUMO IR INVESTICIJŲ PLĖTROS PROGRAMOS APRAŠYMAS

1b forma

Biudžetiniai metai	**2019–ieji metai**
Asignavimų valdytojas (-ai), kodas	Kupiškio rajono savivaldybės administracija, 188774975 Kupiškio jaunimo centras, 301619617 Kupiškio socialinių paslaugų centras, 193161080
Vykdytojas (-ai), kodas	Kupiškio rajono savivaldybės administracija, 2 Viešoji įstaiga Kupiškio rajono turizmo ir verslo informacijos centras, 59 Kupiškio jaunimo centras, 31 Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka, 30 Kupiškio r. kūno kultūros ir sporto centras, 27 Kupiškio rajono savivaldybės kultūros centras, 28 Infrastruktūros skyrius, 9 Kultūros, švietimo ir sporto skyrius, 11 Socialinės paramos skyrius, 13 Žemės ūkio ir bendruomenių skyrius, 17 Finansų ir biudžeto skyrius, 8 Viešųjų pirkimų ir strateginio planavimo skyrius, 16 UAB „Kupiškio vandenys“, 60 Kupiškio Povilo Matulionio progimnazija, 43 Viešoji įstaiga Kupiškio ligoninė, 26 Kupiškio socialinių paslaugų centras, 22 Kupiškio r. Rudilių Jono Laužiko universalus daugiafunkcis centras, 48 Kupiškio vaikų lopšelis-darželis „Obelėlė”, 40 Viešoji įstaiga Kupiškio rajono savivaldybės pirminės asmens sveikatos priežiūros centras, 25

Programos kodas	**02**

Programos parengimo argumentai	Programa parengta įgyvendinti Kupiškio rajono plėtros iki 2020 metų strateginio plano antrą „Verslo aplinkos gerinimas ir turizmo plėtotė” ir trečią „Darni gyvenamosios aplinkos plėtra“ prioritetus. Aplinka formuojama siekiant sukurti socialiniu, ekonominiu ir techniniu atžvilgiu pagrįstą, ekologiškai patikimą, estetišką ir efektyviai valdomą aplinką, atitinkančią besikeičiančios Savivaldybės bendruomenės ir pavienio žmogaus poreikius. Infrastruktūros plėtra ir modernizavimas yra neatsiejamas sėkmingo Kupiškio rajono vystymosi ekonominis ir socialinis garantas. Vykdant programą, realizuojamos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu nustatytos priskirtosios (ribotai savarankiškos) savivaldybių funkcijos: Savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo, Savivaldybės socialinio būsto fondo sudarymas ir jo remontas, socialinio būsto nuoma, gyvenamojo fondo modernizavimas, būsto plėtra, valstybinės (perduotos savivaldybėms) funkcijos: valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos statinių valdymas ir naudojimas patikėjimo teise.

	Kupiškio rajono savivaldybė įgyvendina viešosios infrastruktūros modernizavimo projektus, kuriais siekiama rekonstruoti, sukurti švietimo, kelių, kultūros, sporto, sveikatos ir socialinės infrastruktūros ir kt. objektus. Šios programos įgyvendinimas padidins Savivaldybės patrauklumą investicijoms, verslui, tiesiogiai prisidės prie gyvenimo ir veiklos vykdymo sąlygų gerinimo Kupiškio rajone.		
Ilgalaikis prioritetas (pagal Kupiškio rajono savivaldybės strateginį plėtros planą)	**Verslo aplinkos gerinimas ir turizmo plėtotė**	**Kodas**	**2**
	Darni gyvenamosios aplinkos plėtra	**Kodas**	**3**
Šia programa įgyvendinamas įstaigos strateginis tikslas	**Užtikrinti racionalų Savivaldybės teritorijos ir jos infrastruktūros vystymąsi, skatinti žemės ūkio ir verslo plėtrą, formuoti turizmui patrauklaus krašto įvaizdį**	**Kodas**	**02**

Programos tikslas	**Didinti žemės ūkio konkurencingumą**	**Kodas**	01

Tikslo įgyvendinimo aprašymas:

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymas nustato bendruosius žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos formavimo ir įgyvendinimo principus. Šiuo tikslu siekiama užtikrinti valstybinių (perduotų savivaldybėms) funkcijų vykdymą ir Savivaldybės administracijos Žemės ūkio ir bendruomenių skyriui pavestų funkcijų pilnavertį, kokybišką ir savalaikį vykdymą. Valstybinių (perduotų savivaldybėms) funkcijų vykdymas yra tampriai susijęs su kaimo plėtra. Taip pat siekiama tinkamai naudoti, prižiūrėti ir saugoti melioruotas žemes ir melioracijos statinius, juos remontuoti, rekonstruoti ir modernizuoti. Siekti, kad be melioracijos statinių remonto ir rekonstrukcijos darbų būtų kreipiamas didesnis dėmesys ir į drenažo sistemų ir melioracijos statinių priežiūrą ir eksploatavimą.

Tikslo rezultato vertinimo kriterijai:

- ✓ Atnaujintų melioracijos sistemų dalis tarp visų melioracijos sistemų, proc.

Tikslui pasiekti numatoma įgyvendinti 1 uždavinį:

01 Uždavinys. Skatinti žemės ūkį rajone ir vykdyti melioracijos darbus
Vykdant šį uždavinį planuojama atlikti avarinių melioracijos statinių gedimų remonto darbus, vykdyti polderių siurblinių, taip pat kitų sausinimo siurblinių priežiūros, šių sistemų melioracijos ir hidrotechnikos statinių remonto darbus, prižiūrėti ir remontuoti melioracijos griovius ir jų statinius, įrengti bendrojo naudojimo pralaidas melioracijos grioviuose (jei suinteresuoti žemės naudotojai savo lėšomis parengia pagal nustatytus reikalavimus būtiną techninę-sąmatinę dokumentaciją), vykdyti darbus, susijusius su melioracijos sistemų statinių remontu ir rekonstravimu bei jų duomenų bazių priežiūra. Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

01. Melioracijos statinių Kupiškio rajone priežiūros ir remonto darbų vykdymas
Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. 3D-211 „Dėl Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių ir melioracijos sistemų naudojimo, būklės vertinimo ir melioracijos darbų finansavimo taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. 3D-271 „Dėl valstybės lėšomis finansuojamų melioracijos darbų žemės ūkio paskirties žemėje sąrašo ir šių darbų prioritetų“ ir atsižvelgdama į 2018 m. skiriamų specialiųjų tikslinių dotacijų Žemės ūkio ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti paskirstymo tarp savivaldybių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 3D-942 „Dėl 2019 m. skiriamų specialiųjų tikslinių dotacijų žemės ūkio ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti paskirstymo tarp savivaldybių sąrašo patvirtinimo“, Kupiškio rajono savivaldybės tarybos patvirtintą 2019 m. valstybės lėšomis, skiriamomis Savivaldybės biudžetui, finansuojamų melioracijos darbų preliminarinį sąrašą, kuriuo vadovaujantis bus vykdomi numatyti darbai ir teikiamos paslaugos.

02. Vienkartinė parama ūkininkams
Ūkininkų ir žemės ūkio kooperatyvų rėmimo programos lėšos skiriamos dalies nuostolių ūkininkams dėl gaisrų ir stichinių nelaimių kompensavimui, ūkininkų dalyvavimo mugėse, konkursuose, mokymuose, žemdirbių šventėse išlaidų dalies kompensavimui, konkurso „Metų ūkis" nugalėtojų premijavimui. Lėšos skirstomos atsižvelgiant į Ūkininkų ir žemės ūkio kooperatyvų rėmimo programos lėšų skirstymo komisijos rekomendacijas ir sprendimus.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Lėšų, skirtų melioracijai vykdyti, panaudojimas, proc.
- Kadastrinių vietovių, kuriose vykdyti melioracijos statinių priežiūra ir remontas, skaičius,

vnt.

- Ūkininkų rėmimui skirtų lėšų panaudojimas, proc.

Programos tikslas	**Skatinti atvykstamąjį turizmą, plėtoti tarptautinius santykius**	**Kodas**	02

Tikslo įgyvendinimo aprašymas:

Šiuo tikslu siekiama skatinti ir vystyti turizmo plėtrą Kupiškio rajono savivaldybėje, kurti atviro, jaukaus ir svetingo rajono įvaizdį, skatinti turizmo verslo atstovus bei bendruomenę prisidėti prie turizmo plėtros, analizuoti ir skatinti naujų turizmo produktų vystymą. Taip pat siekiama išsaugoti istorinį ir kultūros paveldą, didinti jo patrauklumą, skleidžiant apie jį informaciją, formuoti turistinį ir rekreacinį patrauklumą. Svarbu pasiekti, kad Kupiškio rajonas, išnaudodamas turimus rekreacinius, kultūrinius ir turizmo išteklius, būtų patrauklus turistams.
Taip pat itin svarbu palaikyti ir plėsti tarptautinius santykius su panašiomis savivaldybėmis, dalintis gerąja patirtimi, įgyvendinti bendrus projektus.

Tikslo rezultato vertinimo kriterijai:

- ✓ Įgyvendintų projektų skaičius, vnt.

Tikslui pasiekti numatoma įgyvendinti 1 uždavinį:

01 Uždavinys. Plėtoti tarptautinius Savivaldybės santykius ir didinti turizmo paslaugų prieinamumą

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka atrinktas turizmo ir verslo informavimo paslaugų teikėjas renka, kaupia ir nemokamai teikia informaciją apie turizmo paslaugas, lankytinas Kupiškio rajono savivaldybės vietoves ir objektus, skleidžia informaciją apie Kupiškio rajoną, tvarko ir teikia turizmo paslaugų ir išteklių duomenis Valstybiniam turizmo departamentui, įgyvendina rinkodaros priemones turizmui rajone skatinti, konsultuoja turizmo verslo atstovus, teikia gido paslaugas, rengia ekskursijų programas.
Verslo srityje šis ūkio subjektas teikia informaciją, konsultacijas ir mokymo paslaugas bei praktinę pagalbą smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams, kurių buveinė yra Kupiškio rajono savivaldybėje, naujai įsteigtiems verslo subjektams padeda įsikurti, plėtoti veiklą ir prisitaikyti prie kintančių rinkos sąlygų, didinti konkurencingumą ir veiklos veiksmingumą, padeda verslo subjektams užmegzti tarptautinius bendradarbiavimo kontaktus su kitų šalių verslininkais.
Kupiškio rajono savivaldybė aktyviai dalyvauja VšĮ „Euroregiono Ežerų kraštas direktorato biuras", jungiančios Lietuvos, Latvijos ir Baltarusijos pasienio savivaldybes, veikloje, dalyvauja bendruose tarptautiniuose projektuose. Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

01. Verslo ir turizmo plėtros finansavimas
Šios priemonės lėšomis iš dalies finansuojamos teikiamos turizmo ir verslo informavimo paslaugos. Turizmo ir verslo informavimo paslaugas teikiantis ūkio subjektas teikia informaciją apie Kupiškio miesto ir rajono lankytinas vietas, apgyvendinimo, maitinimo, kaimo turizmo bei kitas turizmo paslaugas teikiančias įstaigas, renginius, pramogas mūsų krašte ir aplinkiniuose rajonuose, lankytojus informuoja

apie lankytinus objektus rajone bei kituose Lietuvos miestuose ir rajonuose, juose veikiančias įstaigas, kurios teikia turizmo paslaugas, prekiauja suvenyrais, platina turistinius-informacinius leidinius, teikia biuro paslaugas, sudaro įvairius maršrutus po Kupiškio rajoną, organizuoja ekskursijas po Kupiškio kraštą ir Lietuvą, organizuoja įvairaus pobūdžio šventes. Taip pat teikiama verslo informacija bei konsultacijos verslo pradžios, planavimo rinkodaros, įmonės valdymo, finansų klausimais, finansavimo šaltinių paieškos, ES struktūrinių fondų, darbo teisės, informacinių technologijų, personalo valdymo klausimais, organizuojami įvairūs mokymai ir kursai, organizuojami verslo mokymai pagal vietines iniciatyvas.
Vadovaujantis Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2016 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. TS-154 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo nuostatų“ (Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2018 m. gegužės 24 d. sprendimo Nr. TS-145 redakcija), priemonės lėšomis taip pat remiami rajono asmenys, norintys pradėti verslą, smulkios ir vidutinės įmonės, siekiančios plėsti verslą. Geriausius projektus (verslo planus) paramai gauti atrenka komisija.

02. Tarptautinio bendradarbiavimo skatinimas
Euroregionas „Ežerų kraštas“ yra Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos pasienio savivaldybių asociacija, įkurta 1998 m. Kraslavos mieste. Šiuo metu euroregionas vienija 30 narių – 15 savivaldybių iš Latvijos, 7 savivaldybes iš Lietuvos ir 8 administracijas iš Baltarusijos. Euroregiono „Ežerų kraštas“ veikla siekiama skatinti pasienio bendradarbiavimą, pasikeitimą patirtimi ir integruotą teritorinę plėtrą pagal Europos Bendrijos prioritetus. Euroregionas „Ežerų kraštas“ įgyvendina Europos Sąjungos struktūrinių fondų Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programų projektus. Kupiškio rajono savivaldybė yra šios viešosios įstaigos dalininkė ir aktyviai dalyvauja įgyvendinant tarptautinius bendradarbiavimą skatinančius projektus ir kitoje su tarptautiniu bendradarbiavimu susijusioje veikloje.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Dalyvavimas tarptautiniuose projektuose, vnt.
- Verslo rėmimui skirtų lėšų panaudojimas, tūkst. eurų.
- Turizmo plėtrai skirtų lėšų panaudojimas, tūkst. eurų.

Programos tikslas	**Gerinti rajono visuomenės gyvenimo sąlygas, įgyvendinant įvairių fondų remiamus viešosios infrastruktūros investicinius projektus**	**Kodas**	03

Tikslo įgyvendinimo aprašymas:

Įgyvendinamu tikslu siekiama: gerinti Kupiškio rajono savivaldybei priklausančių kultūros, švietimo, sporto, socialines, jaunimo užimtumo viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų pastatų būklę, užtikrinti komunalinio ūkio, viešųjų erdvių ir susisiekimo infrastruktūros priežiūrą, atnaujinimą ir plėtrą, vykdyti inžinerinių tinklų atnaujinimą ir plėtrą, rengti ir įgyvendinti viešosios aplinkos, viešųjų objektų ir bendruomeninės infrastruktūros atnaujinimo, turizmo skatinimo, strateginio planavimo gerinimo, sukūrimo bei gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimo projektus.

Tikslo rezultato vertinimo kriterijai:

- ✓ Įgyvendintų rekonstravimo, modernizavimo, viešųjų erdvių sutvarkymo projektų skaičius, vnt.

Programos tikslui įgyvendinti iškelti 9 uždaviniai.

01 Uždavinys. Kurti ir atnaujinti kultūros ir sporto įstaigas

Siekiant pagerinti teikiamų viešųjų paslaugų kokybę, uždaviniu siekiama pagerinti Kupiškio rajono savivaldybei priklausančių pastatų, kuriuose įsikūrusios įvairios viešąsias paslaugas teikiančios kultūros įstaigos, būklę. Kai kurių pastatų būklė neatitinka dabartinių reikalavimų dėl susidėvėjimo, pasikeitusių higienos normų ir energijos taupymo reikalavimų, todėl juos būtina remontuoti, rekonstruoti, modernizuoti. Taip pat numatoma plėsti sporto, aktyvų gyvenimo būdą skatinančią infrastruktūrą ir didinti teikiamų paslaugų galimybes ir apimtis. Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

01. Sveikatingumo ir sporto komplekso Kupiškio mieste baseino statyba
Bendrasis projekto tikslas – įkurti Kupiškio mieste sveikatingumo kompleksą, kuriame būtų teikiamos laisvalaikio praleidimo, aktyvaus poilsio, sporto paslaugos šalies ir užsienio gyventojams. Šio projekto įgyvendinimas taip pat prisidėtų prie Kupiškio rajono turizmo sektoriaus infrastruktūros plėtojimo. 2016 m. buvo parengti baseino statybos investicinis ir techninis projektai. Teikiami prašymai Kūno kultūros ir sporto departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės dėl lėšų skyrimo iš Valstybės investicijų programos. Projektą numatoma finansuoti Valstybės investicijų programos ir Savivaldybės biudžeto lėšomis.

02. Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos pastato Kupiškyje, Lauryno Stuokos-Gucevičiaus a. 3A, rekonstravimas
Pagrindinis projekto tikslas – rekonstruojant Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos pastatą, esantį Lauryno Stuokos-Gucevičiaus a. 3A, Kupiškyje, bei atnaujinant inventorių sudaryti tinkamas bibliotekos veiklos sąlygas, užtikrinti sveikas, patogias ir saugias darbuotojų darbo sąlygas, sumažinti pastato eksploatavimo išlaidas. Šio projekto uždaviniai: parengti būtiną techninę dokumentaciją rekonstravimo darbams atlikti, rekonstruoti bibliotekos pastatą, sutvarkyti bibliotekos aplinką ir prieigas, atnaujinti materialinę bazę (baldus, inventorių). Įgyvendintas projektas padės efektyviau naudoti energetinius išteklius.
2019 m. bus tęsiami bibliotekos pastato rekonstrukcijos darbai. Valstybės investicijų programa numato skirti 493 tūkst. eurų, Kupiškio rajono savivaldybė – 408 tūkst. eurų.

03. Irklavimo bazės Kupiškio r. sav., Aukštupėnų k., Marių g. 9, statyba
2016 m. buvo parengti irklavimo bazės investicinis ir techninis projektai. Teikiami prašymai Kūno kultūros ir sporto departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės dėl lėšų skyrimo iš Valstybės investicijų programos. Irklavimo bazę numatoma naudoti mokymams, treniruotėms, poilsiui.

04. Kupiškio rajono savivaldybės administracinio pastato energetinio efektyvumo didinimas
Projekto tikslas – didinti viešųjų pastatų energetinį efektyvumą bei sumažinti į atmosferą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO_2) kiekį. Norint pasiekti projekto tikslą, būtina įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą užtikrinančias technines ir organizacines veiklas: pakeisti pastato lauko duris, langus, apšiltinti išorines pastato sienas, stogą ir cokolį, sutvarkyti grindis, atnaujinti šildymo ir karšto vandens sistemas ir kt. Projektą numatoma finansuoti 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ priemonės „Paslaugų ir asmenų kokybės gerinimas savivaldybėse“ ir Savivaldybės biudžeto lėšomis.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Pastatytų, rekonstruotų ir suremontuotų kultūros ir sporto paskirties objektų skaičius, vnt.

02 Uždavinys. Didinti švietimo ir jaunimo paslaugų prieinamumą, kuriant ar atnaujinant švietimo įstaigų infrastruktūrą

Uždaviniu siekiama pagerinti teikiamų viešųjų paslaugų kokybę, gerinant Kupiškio rajono savivaldybei priklausančių pastatų, kuriuose įsikūrusios švietimo ir jaunimo užimtumo viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos, būklę. Kai kurių pastatų būklė neatitinka dabartinių reikalavimų dėl susidėvėjimo, pasikeitusių higienos normų ir energijos taupymo reikalavimų. Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

02. Kupiškio vaikų lopšelyje-darželyje „Obelėlė“ edukacinių erdvių modernizavimas
2018 m. rugpjūčio 16 d. pasirašyta administravimo ir finansavimo sutartis dėl projekto „Kupiškio vaikų lopšelyje-darželyje „Obelėlė“ edukacinių erdvių modernizavimas“ įgyvendinimo. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ įgyvendinimo priemonės 09.1.3-CPVA-R-705 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumo didinimas“ ir Kupiškio rajono savivaldybės biudžeto lėšomis. Projekto įgyvendinimo metu numatoma atlikti dviejų darželio grupių ir joms priskiriamų erdvių patalpų paprastąjį remontą: atnaujinti miegamojo, persirengimo kambario, užsiėmimų kambario, koridoriaus, virtuvės patalpas pirmame aukšte, miegamojo, persirengimo kambario,

užsiėmimų kambario, koridoriaus, virtuvės patalpas antrame aukšte. Dvi atnaujintos darželio grupės bus aprūpintos ugdymo tikslams skirtomis priemonėmis, skatinančiomis vaikų kūrybiškumą ir savireguliaciją. Įgyvendinus projektą, bus sukurtos modernios ir saugios erdvės ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų įgyvendinimui, išaugs Kupiškio rajono vaikų ugdymo įstaigų tinklo veiklos efektyvumas. Projektą numatoma baigti įgyvendinti 2019 m.

04. Modernių ir saugių mokymosi erdvių pradiniam ugdymui sukūrimas Kupiškio Povilo Matulionio progimnazijoje
2018 m. sausio 4 d. pasirašyta projekto „Modernių ir saugių mokymosi erdvių pradiniam ugdymui sukūrimas Kupiškio Povilo Matulionio progimnazijoje“ administravimo ir finansavimo sutartis. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ įgyvendinimo priemonės 09.1.3-CPVA-R-724 „Mokyklų tinklo efektyvumo didinimas“ ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. Įgyvendinant projektą bus modernizuotos vidaus patalpos (atliekant remontą, pertvarkant bendras erdves ir patalpas, įsigyjant reikalingą įrangą bei baldus), tokiu būdu sukuriant modernias, kūrybiškumą skatinančias edukacines erdves. Projekto įgyvendinimo procentas 2018 m. siekė 42,3 proc. Projektą numatoma baigti 2019 m.

05. Kupiškio rajono švietimo įstaigų modernizavimas ir rekonstravimas
Priemonės tikslas – Kupiškio rajono švietimo įstaigose užtikrinti tinkamą švietimo infrastruktūros, atitinkančios ES standartus bei nūdienos poreikius, lygį, sudaryti tinkamas veiklos sąlygas, užtikrinti sveikas, patogias ir saugias darbuotojų darbo ir moksleivių mokymosi sąlygas, sumažinti pastatų eksploatavimo išlaidas. 2016 m. iš Valstybės investicijų programos Savivaldybės mokyklų modernizavimui buvo skirta 163 tūkst. eurų, 2017 m. – 80 tūkst. eurų. 2018 m. buvo kreiptasi į Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministeriją dėl Valstybės investicijų programos lėšų skyrimo tolesniam rajono mokyklų modernizavimui. 2019 m. Valstybės investicijų programos ir Savivaldybės biudžeto lėšomis numatoma atnaujinti Kupiškio P. Matulionio progimnazijos stadioną.

09. Infrastruktūros pritaikymas neformaliajam vaikų švietimui Kupiškio rajone
2017 m. gruodžio 22 d. buvo pasirašyta projekto „Infrastruktūros pritaikymas neformaliajam vaikų švietimui Kupiškio rajone“ administravimo ir finansavimo sutartis. Projektas įgyvendinamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ įgyvendinimo priemonės 09.1.3-CPVA-R-725 „Neformaliojo švietimo infrastruktūros tobulinimas“ ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. Kupiškio r. Rudilių Jono Laužiko universalaus daugiafunkcio centro, vykdančio neformaliojo švietimo programą, patalpos nebuvo pritaikytos ugdymui, infrastruktūra nudėvėta, dėl prastos patalpų būklės nesudarytos sąlygos kokybiškam vaikų neformaliajam ugdymui. Projekto vykdymo metu bus atnaujintos daugiafunkcio centro patalpos, skirtos vaikų neformaliojo ugdymo programų įgyvendinimui, įsigyjama įranga (vikšrinis mobilus laiptų kopiklis), sudaranti sąlygas centro teikiamomis paslaugomis naudotis ir judėjimo negalią turintiems asmenims. Įgyvendinus projektą pagerės vaikų neformaliojo ugdymo galimybės Kupiškio rajone, padidės įstaigos veiklos efektyvumas ir kokybė bei viešosios paslaugos prieinamumas. Po projekto įgyvendinimo bus vykdomos šešių krypčių vaikų neformaliojo ugdymo programos. Projekto įgyvendinimo procentas 2018 m. siekė 64,3 proc. Projektą numatoma baigti įgyvendinti 2019 m.

11. Kompleksinis matematinių kompetencijų ugdymo modelis KUBAS
Projekto ,,Kompleksinis matematinių kompetencijų ugdymo modelis KUBAS" tikslas – pasiekti, kad veiklą tobulinančių mokyklų matematikos PUPP rezultatų bendras vidurkis būtų ne mažesnis kaip šeši. Projekto metu mokinių pasiekimų gerinimui įgyvendinamos ne pavienės veiklos, bet inovatyvių ir šiuolaikiškų veiklų kompleksas. Projekto veiklų aktualumas grindžiamas „Geros mokyklos“ koncepcijos nuostatomis, dera su šiuolaikiško visybiško ugdymo apibrėžtimi, pateikta mokyklų vidaus įsivertinimo ir išorės vertinimo dokumentuose. Projekte dalyvauja dvi veiklą tobulinančios Kupiškio rajono savivaldybės mokyklos (Kupiškio Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazija ir Kupiškio r. Alizavos pagrindinė mokykla) bei konsultuojanti mokykla (Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija). 2017 m. gruodžio 11 d. pasirašyta projekto administravimo ir finansavimo sutartis. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.2.1-ESFA-K-728 įgyvendinimo priemonės „Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų veiklos tobulinimas“ ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. 2018 m. pabaigoje buvo įgyvendinta 80,8 proc. projekto veiklų. Projektą numatoma baigti įgyvendinti

2019 m.

12. Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų veiklos tobulinimas
2019 m. numatoma teikti paraišką pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ uždavinio „Pagerinti mokinių ugdymo pasiekimus skatinant pokyčius švietimo įstaigų veikloje“ 09.2.1-ESFA-K-728 priemonę „Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų veiklos tobulinimas“. Šios priemonės remiamos veiklos: naujų bendrojo ugdymo, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo organizavimo modelių, atnaujinto ugdymo turinio diegimas, virtualių ugdymo(si) aplinkų ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo institucijose diegimas, mokyklos bendruomenės telkimas ir bendrojo ugdymo kokybės gerinimas.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Rekonstruotų ir suremontuotų švietimo ir jaunimo užimtumo paskirties objektų skaičius, vnt.

03 Uždavinys. Užtikrinti efektyvų savivaldos darbą keliant Savivaldybės administracijoje dirbančių asmenų darbinę kvalifikaciją bei didinant Savivaldybės darbo viešumą ir skaidrumą

Šiuo uždaviniu siekiama, kad Savivaldybės administracijos darbuotojų žinios, gebėjimai ir įgūdžiai atitiktų dabartinius viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo ir ateities poreikius, susijusius su Savivaldybės strateginių tikslų įgyvendinimu. Šio uždavinio įgyvendinimas prisidės prie Savivaldybės darbo viešumo ir skaidrumo didinimo. Bus diegiamos šiuolaikinės su paslaugų teikimu ir asmenų aptarnavimu bei aptarnavimo kokybe susijusios elektroninės sistemos. Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

02. Viešojo sektoriaus paslaugų, teikiamų Lietuvos–Latvijos pasienio regiono savivaldybėse, kokybės stiprinimas skatinant bendradarbiavimą bei keliant darbuotojų kompetencijas
Projektas „Viešojo sektoriaus paslaugų, teikiamų Lietuvos–Latvijos pasienio regiono savivaldybėse, kokybės stiprinimas skatinant bendradarbiavimą bei keliant darbuotojų kompetencijas“ įgyvendinamas su kitomis Latvijos ir Lietuvos savivaldybėmis, priklausančiomis VšĮ „Euroregiono Ežerų kraštas direktorato biuras“. Projektas skirtas didinti viešųjų paslaugų efektyvumą gerinant institucinius gebėjimus bei bendradarbiavimą tarp institucijų. Projekto įgyvendinimo metu stiprinami Savivaldybės darbuotojų gebėjimai, reikalingi geresniam viešąsias paslaugas gaunančiųjų aptarnavimui teikti: bendravimo etika, raštvedyba, naujausių kompiuterinių programų išmanymas, kalbos, informacijos paieškos sistemos, moderniausi informacijos apie teikiamas paslaugas sklaidos būdai, strateginis mąstymas, makroekonomikos pagrindai (organizuojami mokymai, konferencijos, konsultacijos).
Projektas finansuojamas 2014–2020 m. INTERREG V-A Latvijos ir Lietuvos programos, valstybės ir Savivaldybės biudžetų lėšomis. Projektą numatoma baigti įgyvendinti 2019 m.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Įgyvendinamų viešojo administravimo gerinimo projektų skaičius, vnt.

04 Uždavinys. Sudaryti palankias sąlygas gyvenimui, darbui ir poilsiui Savivaldybėje, kompleksiškai įgyvendinant viešosios infrastruktūros modernizavimo projektus

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2014 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 1V-429 „Dėl tikslinių teritorijų išskyrimo iš miestų, turinčių nuo 6 iki 100 tūkst. gyventojų, ir mažesnių savivaldybių centrų“ kaip viena iš tikslinių teritorijų išskirtas ir Kupiškio miestas. Parengta ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 1V-714 patvirtinta Panevėžio regiono integruota teritorijų vystymo programa, kuri skirta tikslinių teritorijų kompleksinės plėtros projektams finansuoti (programa pakeista Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymais: 2016 m. spalio 11 d Nr. 1V-706; 2017 m. vasario 10 d. Nr. 1V-112; 2017 spalio 25 d. Nr. 1V-734; 2018 m. spalio 16 d. Nr. 1V-758). Šia programa siekiama sumažinti gyvenamosios aplinkos kokybės netolygumus tikslinėse teritorijose, skatinti socialinę ir ekonominę plėtrą. 2016–2020 m. įgyvendinami į Panevėžio regiono integruotų teritorijų vystymo programą įrašyti Kupiškio rajono savivaldybės viešosios infrastruktūros gerinimo, viešųjų erdvių sutvarkymo projektai bei kitų finansavimo šaltinių lėšomis finansuojami viešosios infrastruktūros gerinimo projektai. Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

02. Kupiškio miesto viešųjų erdvių sutvarkymas ir pritaikymas poilsiui, sveikatinimui, užimtumui
2018 m. kovo 8 d. buvo pasirašyta projekto „Kupiškio miesto viešųjų erdvių sutvarkymas ir pritaikymas poilsiui, sveikatinimui, užimtumui“ administravimo ir finansavimo sutartis. Projektas įgyvendinamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 07.1.1-CPVA-R-905 priemonės „Miestų kompleksinė plėtra“, valstybės biudžeto ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. Projekto įgyvendinimo metu tvarkoma teritorija prie Kupiškio rajono savivaldybės kultūros centro, dešinysis Kupos upės šlaitas, įrengiami ir atnaujinami Kupos upės slėnio parko teritorijoje esantys pėsčiųjų takai, atnaujinama sporto aikštelė, esanti Kupos upės slėnio parko teritorijoje, įrengiama vaikų žaidimo aikštelė šalia Šimtmečio g. 2 ir mokyklos „Varpelis“, įrengiami lauko treniruokliai Kupos upės slėnio parko teritorijoje. 2018 m. pabaigoje projekto įgyvendinimo procentas buvo 9,7 proc. Projektą numatoma baigti įgyvendinti 2019 m.

03. Kupiškio r. Šimonių sen. Šimonių mstl. centrinės dalies viešųjų erdvių sutvarkymas
2019–2020 m. numatoma įgyvendinti projektą „Kupiškio r. Šimonių sen. Šimonių mstl. centrinės dalies viešųjų erdvių sutvarkymas“. Šimonių miestelio centrinėje dalyje išsidėstę pagrindiniai miestelio traukos objektai: Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia, kultūros centras, pagrindinė mokykla, visos miestelio parduotuvės. Miestelio centrinės dalies viešosiose erdvėse kiekvienais metais vyksta tradicinė miestelio šventė – Žolinės atlaidai, sutraukianti daugybę žmonių ne tik iš miestelio, jo apylinkių, bet ir iš kitų Kupiškio rajono gyvenviečių bei kaimyninių rajonų savivaldybių. Šimonių miestelis yra vietos kultūrinio, socialinio ir ekonominio gyvenimo centras. Šiuo metu esama miestelio centrinės dalies viešųjų erdvių infrastruktūra yra pasenusi: pėsčiųjų takų dangos nusidėvėjusios, parkas nesutvarkytas, nėra suoliukų ir šiukšlių dėžių, neįrengtas apšvietimas. Projekto įgyvendinimo metu numatoma atnaujinti Šimonių miestelio centrinę aikštę (atnaujinti ir naujai įrengti pėsčiųjų takus, sutvarkyti parką, naujai įrengti suoliukus, šiukšlių dėžes, įrengti apšvietimą). Projektas finansuojamas Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“, valstybės biudžeto ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. 2019 m. sausio 7 d. buvo pasirašyta projekto administravimo ir finansavimo sutartis.

04. Centrinės Kupiškio miesto dalies viešųjų erdvių modernizavimas ir pritaikymas bendruomenės veikloms
2017 liepos 20 d. buvo pasirašyta visiems Kupiškio miesto ir rajono gyventojams itin aktualaus projekto „Centrinės Kupiškio miesto dalies viešųjų erdvių modernizavimas ir pritaikymas bendruomenės veikloms“ administravimo ir finansavimo sutartis.
Projekto tikslas – atnaujinant Kupiškio miesto traukos centrą – Lauryno Stuokos-Gucevičiaus aikštę, skatinti gyventojų užimtumą, didinti paklausą vietos verslams ir patrauklumą privačioms investicijoms.
Projektui keliamas uždavinys – atnaujinti Lauryno Stuokos-Gucevičiaus aikštę ir jos prieigas pritaikant ją vietos gyventojų laisvalaikio ir rekreaciniams poreikiams, padidinti vietos verslų paklausą ir centrinės miesto dalies investicinį patrauklumą. Įgyvendinus projektą, bus sutvarkyta Kupiškio miesto Lauryno Stuokos-Gucevičiaus aikštė ir jos prieigos (atnaujinta 13560 kv. m atviros erdvės Kupiškio mieste): atnaujintos aikštės dangos, apšvietimo sistema, lietaus nuotekų sistema, įrengtos prekybos vietos, sutvarkytas viešasis tualetas ir mažoji architektūra. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 07.1.1-CPVA-R-905 priemonės „Miestų kompleksinė plėtra“, Valstybės biudžeto ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. 2018 m. pabaigoje projekto įgyvendinimo procentas buvo 72,2 proc.

05. Kupiškio rajono 2016–2023 metų integruotos vietos plėtros strategijos įgyvendinimo lėšomis dalinai finansuojami projektai
Kupiškio rajono vietos veiklos grupė, įgyvendindama Kupiškio rajono 2016–2023 metų integruotos vietos plėtros strategiją siekia, kad Kupiškio rajonas taptų geriausia vieta ir aplinka gyventi bei realizuoti savo kūrybinį, intelektualinį, verslumo potencialą vieninteliame, autentiškame ir vientisame etnokultūriniame regione. Kupiškio rajono savivaldybės administracija numato įgyvendinti projektus, įgyvendinančius Kupiškio rajono 2016–2023 metų integruotos vietos plėtros strategiją. 2018 m. buvo parengtos 9 paraiškos ir įgyvendinti 4 projektai, kurių įgyvendinimo metu buvo įrengti lauko treniruokliai Adomynės, Šepetos k. ir Salamiesčio mstl., turgavietė Skapiškio miestelyje. Kiti 5 projektai bus įgyvendinami 2019 m. Numatoma, kad bus įrengtos krepšinio aikštelės Noriūnų k., Aukštupėnų k. ir Šimonių mstl., vaikų žaidimų aikštelė Alizavos mstl. ir liftas neįgaliesiems Kupiškio r. Noriūnų Jono Černiaus pagrindinėje mokykloje.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Sutvarkytų viešųjų erdvių skaičius, vnt.
- Įgyvendintų vietos projektų skaičius, vnt.

05 Uždavinys. Mažinti neigiamą poveikį aplinkai bei pritaikyti ją gyventojų reikmėms

Pasinaudojant 2014–2020 m. ES fondų finansine parama, numatoma likviduoti praeities taršos židinius, dalį Savivaldybėje esančių bešeimininkių, grėsmę keliančių pastatų ir sutvarkyti teritoriją, plėsti komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą, aprūpinti individualių namų gyventojus konteineriais ir kt. Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

01. Užterštos rezervuaro parko teritorijos Kupiškyje, Technikos g., sutvarkymas
Šia priemone siekiama sutvarkyti cheminėmis medžiagomis užterštą Kupiškio m., Technikos g. esančią 1,32 ha teritoriją. Taršos židinys priklausė VĮ „Kupiškio agrochemija“. 1970–1990 m. šioje teritorijoje buvo eksploatuojami amoniako rezervuarai, benzino estakada. 1960–2001 m. numatomoje tvarkyti teritorijoje buvo 7 (bendras tūris daugiau kaip 1000 m^3) antžeminiai rezervuarai, kuriuose buvo laikomas amoniakas. Šiuo metu antžeminių rezervuarų nebėra, teritorija apaugusi jaunais medeliais ir žole. Ekogeologinių tyrimų metu nustatyta, kad visoje teritorijoje gruntinis vanduo stipriai užterštas azoto junginiais ir naftos angliavandeniliais. Įgyvendinus projektą bus sutvarkyta naftos produktais užteršta teritorijos dalis ir taip sumažintas grunto ir gruntinio vandens užterštumo lygis, užkirstas kelias taršos migracijai, sumažintas gruntinio vandens užterštumo lygis azoto junginiais, sudarytos sąlygos jo savaiminiam apsivalymui. 2016 m. gruodžio mėn. buvo pasirašyta finansavimo ir administravimo sutartis su Aplinkos projektų valdymo agentūra ir gautas finansavimas pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos” 05.6.1-APVA-R-020 priemonę „Užterštų teritorijų tvarkymas“. 2018 m. buvo vykdomi teritorijos tvarkymo darbai. Projekto įgyvendinimo procentas – 74,4 proc. 2019 m. projektą numatoma baigti įgyvendinti.

02. Pažeistų Kupiškio rajono savivaldybės kraštovaizdžio teritorijų tvarkymas
Praeityje svarbių, tačiau šiandien paliktų likimo valiai, apgriuvusių, bešeimininkių pastatų Lietuvoje priskaičiuojama šimtais. Šie pastatai nedaro teigiamo įspūdžio apie šalį ir jos gyventojus bei niokoja kraštovaizdį. Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje teismo sprendimu bešeimininkiais yra pripažinta 15 pastatų. Bešeimininkiai pastatai išsidėstę skirtingose rajono vietovėse. Didžiausią dalį pastatų sudaro buvusios fermos, sandėliai ir kiti žemės ūkiui būdingi pastatai. Pastatai yra stipriai apgriuvę, kai kur likę tik pamatai ar dalis sienų, jie darko kraštovaizdžio vizualinį estetinį potencialą, ir ypač tie, kurie yra šalia gyvenamųjų vietovių ir pravažiuojant matomi nuo kelio. Neprižiūrimi statiniai kelią grėsmę žmonių saugumui, o išskirtiniais atvejais, įvykus nelaimingam atsitikimui, gali sukelti mirtį. Projekto įgyvendinimo metu buvo siekiama pagerinti kraštovaizdžio vizualinį estetinį potencialą likviduojant bešeimininkius pastatus. Projekto metu buvo likviduota 15 bešeimininkių pastatų. Bendra sutvarkyta teritorija – 1,41 ha. Projektas prisidėjo prie kraštovaizdžio estetinio vaizdo ir Kupiškio rajono bei šalies patrauklumo gerinimo. Projektas buvo finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos” 05.5.1-APVA-R-019 priemonės „Kraštovaizdžio apsauga“ ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. Projektas baigtas įgyvendinti 2018 m. lapkričio mėn.

03. Konteinerinės atliekų surinkimo sistemos tobulinimas ir vystymas Kupiškio rajone
Pagrindinė problema, kurią siekiama spręsti projektu – nepakankamas Kupiškio rajono savivaldybės atliekų surinkimo pajėgumas ir neišplėtotas atliekų rūšiavimas rajone. Prieš įgyvendinant projektą Kupiškio rajono savivaldybėje nebuvo įrengtų konteinerinių aikštelių sodų bendrijose bei prie garažų bendrijų, taip pat ne visose teritorijose buvo užtikrinama, kad gyventojams iki konteinerinės aikštelės atstumas būtų ne didesnis, kaip 150 metrų. Projekto įgyvendinimo metu numatoma įrengti 52 antžemines konteinerines aikšteles, rekonstruoti 6 antžemines konteinerines aikšteles ir įsigyti 321 naują antžeminį konteinerį. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos” 05.2.1-APVA-R-008 priemonės „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ ir

Savivaldybės biudžeto lėšomis. Finansavimo ir administravimo sutartis pasirašyta 2017 m. vasario 7 d. 2018 m. pabaigoje projekto įgyvendinimo procentas – 76,1 proc. Projektą numatoma baigti įgyvendinti 2019 m. pradžioje.

04. Buvusios naftos bazės teritorijos Kupiškio r. sav., Noriūnų sen., Noriūnų k., sutvarkymas
Šia priemone siekiama sutvarkyti cheminėmis medžiagomis užterštą buvusios naftos bazės Kupiškio rajone, Noriūnų kaime esančią 0,17 ha teritoriją. Nuo 1950 m. naftos bazės teritorija priklausė buvusiai Noriūnų mašinų-traktorių stočiai. 1960 m. objektas perduotas valdyti tuometinei Melioracijos statybos valdybai (MSV). 1983 m., Noriūnų kaime pradėjus veikti naujai degalinei (PTŽ Nr. 2833), naftos bazės veikla buvo nutraukta. Ekogeologinių tyrimų metu nustatyta, kad visoje teritorijoje gruntinis vanduo stipriai užterštas naftos angliavandeniliais. Įgyvendinus projektą bus sutvarkyta naftos produktais užteršta teritorijos dalis ir taip sumažintas grunto ir gruntinio vandens užterštumo lygis, užkirstas kelias taršos migracijai, sumažintas gruntinio vandens užterštumo azoto junginiais lygis, sudarytos sąlygos jo savaiminiam apsivalymui. 2018 m. balandžio 12 d. buvo pasirašyta projekto administravimo ir finansavimo sutartis. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos" 05.6.1-APVA-R-020 priemonės „Užterštų teritorijų tvarkymas", valstybės biudžeto ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. 2018 m. pabaigoje projekto įgyvendinimo procentas siekė 31,9 proc. Projektą numatoma įgyvendinti 2019 m.

05. Buvusios naftos bazės teritorijos Kupiškio r. sav., Noriūnų sen., Rudilių k., sutvarkymas
Projektu "Buvusios naftos bazės teritorijos Kupiškio r. sav., Noriūnų sen., Rudilių k., sutvarkymas" siekiama sutvarkyti buvusios naftos bazės (Rudilių k., Kupiškio r.) teritorijoje esantį naftos produktais užterštą gruntą, esantį 0,0367 ha sklype. Ekogeologinių tyrimų metu nustatyta, kad teritorijoje esantis gruntas ir gruntinis vanduo stipriai užterštas dyzelino eilės naftos angliavandeniliais, benzino eilės naftos angliavandeniliais ir sunkiaisiais naftos angliavandeniliais. Užterštos teritorijos sutvarkymui planuojami atlikti NP užtersto žemės paviršiaus grunto ir NP užtersto gilesniųjų žemės sluoksnių grunto valymo darbai. Užterštas gruntinis vanduo tiesioginio pavojaus žmonių sveikatai nekelia, todėl jo valyti nėra būtinybės, vandens tarša turėtų sumažėti iki ribinės vertės pašalinus užterštą gruntą. Valytinu gruntu laikomas virš RVp užterštas maždaug 367 kv.m. plote ir 0,0-1,6 (2,2) m gylio esantis gruntas. Bendras pašalinamo užtersto paviršinio ir gilesniųjų sluoksnių grunto tūris apie 513 kub. m. Iškastas užterštas gruntas bus išvežamas į specialias valymo aikšteles, jose bus išvalytas iki reikiamo lygio, o į jo vietą atvežamas ir supilamas švarus gruntas. Tvarkymo metu bus pašalintos išlikusios buvusios kuro išdavimo kolonėlės aikštelės dangos ir kiti pamatų likučiai. Darbų pabaigoje bus atliekamas sutvarkytos teritorijos liekaninio užterštumo kontrolinis tyrimas ir vertinimas, parengiama ir suderinama tvarkymo ataskaita.
2018 m. liepos 23 d. buvo pasirašyta administravimo ir finansavimo sutartis. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos" 05.6.1-APVA-R-020 priemonės „Užterštų teritorijų tvarkymas", valstybės ir Savivaldybės biudžetų lėšomis.

06. Užterštų teritorijų tvarkymas inovatyviais metodais, skatinant darnią pasienio regionų plėtrą
Projekto tikslas – siekiant mažinti neigiamą užterštų teritorijų poveikį aplinkai, skatinti darnų pasienio regionų vystymąsi ir bendradarbiavimą, novatoriškais metodais sutvarkyti užterštas teritorijas Kupiškio, Ignalinos ir Ludzu rajonų savivaldybėse. Kupiškio rajono savivaldybės administracija Latvijos Žemės ūkio universiteto kvietimu projekte dalyvauja partnerio teisėmis. Projekto įgyvendinimo metu numatyta atlikti buvusios Naivių k., Kupiškio r. naftos bazės užterštos teritorijos valymo darbus; parengti techninį projektą buvusio Uoginių karjero, esančio Uoginių k., Kupiškio r., tvarkymo darbams; vykdyti teorinius ir praktinius užsiėmimus tikslinėms projekto grupėms (vietos gyventojams, verslininkams, moksleiviams); sukurti 3D virtualios realybės ekskursiją užterštų ir projekto metu numatytų tvarkyti teritorijų maršrutu; supažindinti su inovatyviais užterštų teritorijų tvarkymo metodais bei gerosios patirties sklaida Lenkijoje bei Vokietijoje ir kt. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. INTERREG V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos, savivaldybės biudžeto ir valstybės biudžeto lėšomis.

07. Buvusio Uoginių karjero Uoginių k., Kupiškio r. sutvarkymas
Šiuo projektu siekiama pagerinti kraštovaizdžio arealo būklę, atkuriant pažeistą teritoriją bei didinant kraštovaizdžio vizualinį estetinį potencialą, todėl numatyta atlikti kasybos darbais pažeistų žemių – buvusio Uoginių karjero sutvarkymą. Projekto metu numatyta atlikti aplinkos tvarkymo darbus:

menkaverčių krūmų šalinimas ir išvežimas, žaliųjų atliekų išvežimas į surinkimo aikšteles, kūdros kasimas, esamų kūdrų gilinimas, grunto perstūmimas, pylimo šlaitų formavimas, teritorijos planiravimas, dirvožemio kasimas ir atvežimas, dirvožemio sklaidymas, ploto užsėjimas žolėmis, smėlio atvežimas, maudyklos įrengimas teritorijoje prie vandens paskleidžiant smėlį. Projekto įgyvendinimas teigiamai paveiks darnų teritorijos vystymąsi, pagerins kraštovaizdžio estetinį vaizdą ir gyvenamosios aplinkos patrauklumą, ekonominę plėtrą, geresnes sąlygas investicijų pritraukimui, gyventojų bei svečių užimtumą bei laisvalaikio praleidimo galimybes. Projektas bus finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos" 05.5.1-APVA-R-019 priemonės „Kraštovaizdžio apsauga" ir Savivaldybės biudžeto lėšomis.

08. Atsinaujinančios energetikos elektrinės pritaikymas Kupiškio Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazijai siekiant sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį
Projekto įgyvendinimas svarbus aplinkai ir gyventojams. Kupiškio Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazijoje bus naudojama atsinaujinančios energijos gaminama elektra, siekiant pagerinti moksleivių mokymosi sąlygas. Projekto įgyvendinimo metu ant gimnazijos pastato stogo bus įrengta fotoelektrinė, kurioje pagaminta energija (ne mažiau 50MWh per metus) bus sunaudojama gimnazijos poreikiams ir atitinkamu kiekiu sumažės elektros energijos pirkimas. Projektas bus viešinamas įvairiuose miesto, mokyklos internetiniuose puslapiuose, vietos žiniasklaidoje. Įrengus saulės elektrinę bus ne tik sumažintas į aplinką išmetamų dujų (CO_2) kiekis, bet ir taupomos lėšos, kurios galės būti panaudotos kitiems poreikiams. 2018 m. liepos mėn. buvo pateikta paraiška, 2019 m. sausio mėn. pasirašyta administravimo ir finansavimo sutartis. Projektas bus finansuojamas Klimato kaitos specialiosios programos ir Savivaldybės biudžeto lėšomis.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Nuo cheminėmis taršos išvalytos ir sutvarkytos teritorijos plotas, ha
- Įrengtų konteinerinių aikštelių skaičius, vnt.
- Įrengtų fotoelektrinių skaičius, vnt.

06 Uždavinys. Įgyvendinti susisiekimo viešosios infrastruktūros modernizavimo projektus

Vykdant šį uždavinį Europos Sąjungos paramos bei valstybės ir Savivaldybės biudžetų lėšomis bus remontuojami ir plėtojami rajono kaimiškųjų seniūnijų keliai ir gatvės, remontuojamos, rekonstruojamos, įrengiamos Kupiškio miesto gatvės, diegiamos eismo saugumo, darnaus judumo priemonės. Pasinaudojant Europos Sąjungos 2014–2020 m. finansavimo galimybėmis planuojama atnaujinti Kupiškio viešojo susisiekimo transporto priemonių parką įsigyjant aplinkai draugiškas transporto priemones, rekonstruoti Kupiškio miesto autobusų stoties pastatą. Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

01. Autobusų stoties pastato ir viešųjų erdvių Gedimino g. 96, Kupiškio mieste, modernizavimas
Projektu siekiama sukurti patrauklią aplinką investicijoms, socialinei ir ekonominei plėtrai bei sutvarkyti neefektyviai naudojamą autobusų stoties pastatą bei jo prieigas. Projekto metu vykdomas viešųjų erdvių Gedimino g. 96, Kupiškyje, atnaujinimas (šaligatvių, mažosios architektūros, stovėjimo aikštelių, stoginės, želdinių, apšvietimo, teritorijos apsaugos vaizdo kameromis) bei Kupiškio autobusų stoties pastato atnaujinimas, pritaikant jį viešųjų paslaugų teikimui bei verslo atstovų reikmėms, bendruomenės veikloms. Tikimasi, kad projekto metu atnaujinta infrastruktūra sudarys sąlygas kokybiškesnėms viešosioms paslaugoms teikti. Projekto įgyvendinimas prisidės prie Kupiškio miesto viešųjų erdvių infrastruktūros bei viešojo transporto sistemos gerinimo, atnaujinimo, ekonominės plėtros, investicijų pritraukimo, sąlygų smulkiojo verslo sudarymui, gyvenimo kokybės ir aplinkos gerinimo.
2018 m. liepos 12 d. buvo pasirašyta projekto administravimo ir finansavimo sutartis. Projektas įgyvendinamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas" 07.1.1-CPVA-R-905 priemonės „Miestų kompleksinė plėtra", valstybės biudžeto ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. 2018 m. pabaigoje projekto įgyvendinimo procentas siekė 29,1 proc. Projektą numatoma įgyvendinti 2020 m.

02. Dviračių transporto infrastruktūros plėtra Kupiškio mieste, K. Šimonio g.
Projekto tikslas – pagerinti pėsčiųjų ir dviratininkų susisiekimo sąlygas Kupiškio mieste, siekiant padidinti gyventojų mobilumą ir prisidėti prie aplinkos taršos mažinimo Kupiškio rajono savivaldybėje. Įgyvendinant projektą įrengta naujų dviračių ir / ar pėsčiųjų takų – 0,315 km; rekonstruota dviračių ir / ar

pėsčiųjų takų – 0,455 km. Nauji ir sutvarkyti dviračių takai integruoti į esamą Kupiškio miesto dviračių tinklą, nes yra sujungti su A. Purėno ir Krantinės gatvėse esančiais dviračių takais.
2018 m. rugsėjo 6 d. pasirašyta projekto administravimo ir finansavimo sutartis. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.5.1-TID-R-516 priemonės „Pėsčiųjų ir dviračių takų rekonstrukcija ir plėtra“, Kelių priežiūros ir plėtros programos ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. 2018 m. pabaigoje projekto įgyvendinimo procentas siekė 72,3 proc. Projektą numatoma įgyvendinti 2019 m. pradžioje.

03. Kupiškio r. Šimonių sen. Migonių k. Vedrupio ir Šimonių mstl. Šimonėlių g. rekonstravimas
Šiuo metu Migonių kaime esanti Vedrupio gatvė yra pagrindinė vietos gyventojų susisiekimo su kitomis rajono gyvenvietėmis arterija, todėl ja aktyviai naudojasi visi Migonių kaimo gyventojai bei lankytojai. Tačiau dabartinė gatvės asfalto danga yra prastos būklės, yra susidariusios provėžos ir atsiradusios išdaužos. Šimonių miestelyje esančia Šimonėlių gatve daugiausia naudojasi vieno iš šiaurės vakarinėje miestelio dalyje išsidėsčiusio gyvenamųjų namų kvartalo gyventojai kasdieniniam susisiekimui su pagrindine miestelio dalimi ir kitomis rajono gyvenvietėmis. Dabartinė gatvės danga yra žvyro. Viena iš didžiausių kelio su tokia danga problemų yra jo dulkėtumas.
2018 m. rugpjūčio 1 d. pasirašyta projekto finansavimo ir administravimo sutartis. Projekto įgyvendinimo metu planuojama rekonstruoti 2 gatves: Vedrupio gatvę Migonių k. (1,915 km) ir Šimonėlių gatvę Šimonių mstl. (0,355 km). Projektas finansuojamas Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“, valstybės biudžeto ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. Projektą numatoma įgyvendinti 2020 m.

04. Kupiškio r. Adomynės k. Dvaro g., Juodpėnų k. K. Spaičio g., Valakų k. privažiavimo rekonstravimas
2018 m. vasario 1 d. buvo pasirašyta projekto „Kupiškio r. Adomynės k. Dvaro g., Juodpėnų k. K. Spaičio g., Valakų k. privažiavimo rekonstravimas“ administravimo ir finansavimo sutartis. Projekto įgyvendinimo metu buvo rekonstruojamos 2 gatves ir 1 privažiavimas: 0,634 km ilgio Dvaro gatvė Adomynės k., 0,960 km ilgio Kazimiero Spaičio gatvė Juodpėnų k., 0,336 km ilgio privažiavimas Valakų k. Projektas finansuojamas Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“, valstybės biudžeto ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. 2018 m. buvo atlikti planuoti gatvių rekonstrukcijos darbai.

05. Kupiškio r. Šepetos k. Saulėtekio g. ir Skodinio g. rekonstravimas
2018 m. gegužės 29 d. buvo pasirašyta projekto „Kupiškio r. Šepetos k. Saulėtekio g. ir Skodinio g. rekonstravimas“ administravimo ir finansavimo sutartis. Projekto įgyvendinimo metu planuojama rekonstruoti 2 gatves: 0,525 km ilgio Saulėtekio gatvę ir 0,608 km ilgio Skodinio gatvę. Projektas įgyvendinamas Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“, valstybės biudžeto ir Savivaldybės biudžeto lėšomis.

07. Transporto infrastruktūros modernizavimas Kupiškio mieste S. Dariaus ir S. Girėno g., Topolių g. ir Račiupėnų g.
Projekto įgyvendinimo metu numatoma rekonstruoti tris Kupiškio miesto gatves (S. Dariaus ir S. Girėno, Račiupėnų ir Topolių). S. Dariaus ir S. Girėno bei Račiupėnų gatvių būklė prasta, gatvių danga suskilusi ir duobėta, nėra išspręstas paviršinio ir gruntinio vandens išvedimas, šaligatvio plytelės bei gatvės bortai prie daugiabučių stipriai aptrupėję. Topolių gatvė niekada nebuvo asfaltuota. Žvyro danga tiek sausu, tiek drėgnu oru sukelia problemų. Planuojamų rekonstruoti gatvių ilgis – 2,126 km (Račiupėnų g. – 800 m, S. Dariaus ir S. Girėno g. – 680 m, Topolių g. – 646 m). 2018 m. spalio 4 d. buvo pasirašyta projekto administravimo ir finansavimo sutartis. Projektas įgyvendinamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 6 prioriteto „Darniojo transporto, pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ 06.2.1-TID-R-511 priemonės „Vietinių kelių techninių parametrų ir eismo saugumo gerinimas“, Kelių priežiūros ir plėtros programos ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. Projektą numatoma baigti įgyvendinti 2020 m.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Rekonstruotų gatvių ilgis, km
- Rekonstruotas autobusų stoties pastatas
- Įrengtų ir rekonstruotų dviračių takų ilgis, km

07 Uždavinys. Modernizuoti vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemą

Kupiškio rajono savivaldybė numato didinti centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugos prieinamumą. Gyventojai, neturintys galimybės prisijungti prie viešų vandentiekio ir nuotekų tinklų, vartoja higienos reikalavimų neatitinkantį vandenį ir negali užtikrinti tinkamo nuotekų išvalymo. Didžioji pusė Savivaldybės teritorijoje esančių vandentiekio ir nuotekų tinklų bei dalis vandens gerinimo ir nuotekų valymo įrenginių yra fiziškai ir morališkai nusidėvėję, jų eksploatacija nuostolinga ir neefektyvi. Siekiant spręsti šias problemas, bus įgyvendinami vandentvarkos projektai. Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

01. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kupiškio rajone
Siekdama spręsti vandentvarkos problemas, pasinaudodama ES finansine parama, Kupiškio rajono savivaldybės administracija (partneris) kartu su UAB „Kupiškio vandenys“ vykdo projektą „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kupiškio rajone“, kurio įgyvendinimo metu numatoma išplėsti vandentvarkos infrastruktūrą Šimonių miestelyje ir Kupiškio mieste. Kupiškio miesto Aukštaičių gatvės gyventojai ir didžioji dalis Kupiškio rajono Šimonių miestelio gyventojų neturėjo galimybės prisijungti prie centralizuotos vandens tiekimo ir / ar nuotekų tvarkymo sistemos ir gauti viešai teikiamas kokybiškas paslaugas. Dalis Šimonių miestelyje esančios vandens tiekimo sistemos buvo pasenusi, susidėvėjusi ir nesaugi naudoti. Šimonių miestelyje veikiantys nuotekų valymo įrenginiai buvo techniškai pasenę, dirbo perkrautu režimu (viršijo savo projektinį pajėgumą) ir dėl numatomos nuotėkų tinklų plėtros negalėjo tinkamai funkcionuoti. Projekto įgyvendinimo metu numatoma pakloti 1,55 km vandens tiekimo tinklų, 8,15 km nuotekų tinklų, pastatyti 60 kub. m per dieną našumo naujus nuotekų valymo įrenginius. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.3.2-APVA-R-014 priemonės „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra, įmonių valdymo tobulinimas“, UAB „Kupiškio vandenys“ ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. Projekto administravimo ir finansavimo sutartis pasirašyta 2017 m. sausio 19 d. Projekto įgyvendinimo procentas 2018 m. pabaigoje siekė 70,5 proc.

02. Vandens vartojimo efektyvumo didinimas ir tiekiamo vandens apskaitos modernizavimas
2019 m. numatoma teikti paraišką 2014–2020 m. INTERREG V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programai dėl projekto „Vandens vartojimo efektyvumo didinimas ir tiekiamo vandens apskaitos modernizavimas“ finansavimo. Projektą numatoma įgyvendinti su partneriais iš Latvijos. Projekto įgyvendinimo metu numatoma modernizuoti centralizuotai tiekiamo šalto vandens apskaitą.

Produkto vertinimo kriterijai:
- Įrengtų naujų vandentiekio tinklų ilgis, km
- Įrengtų naujų nuotekų šalinimo tinklų ilgis, km

08 Uždavinys. Didinti turistinį rajono potencialą kuriant ar modernizuojant turizmo infrastruktūrą

Kultūros paveldo objektų gausa ir įvairovė, neurbanizuotas kraštovaizdis, patogus susisiekimas sudaro geras sąlygas kultūrinio, pažintinio ir kaimo turizmo plėtrai Kupiškio rajone. Tačiau rajono turistinis potencialas šiuo metu nėra išnaudojamas: lankymui nepritaikyti paveldo objektai nepritraukia daugiau turistų, o maži turistų srautai neskatina privačių investicijų į paslaugų plėtrą, o tai savo ruožtu dar labiau riboja turistų galimybes ir motyvaciją apsilankyti rajone. Siekiant padidinti Kupiškio rajono patrauklumą ir paskatinti verslo struktūras aktyviau investuoti į paslaugas, būtina kryptingai plėtoti viešąją turizmo infrastruktūrą, visų pirma restauruojant ir atveriant lankytojams paveldo objektus.
Kupiškio rajono savivaldybės administracija 2014–2020 m. ES fondų ir Savivaldybės biudžeto lėšomis numato įgyvendinti projektus, sąlygosiančius turistų skaičiaus augimą rajone. Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

01. Palėvenės buvusio dominikonų vienuolyno ansamblio restauravimas ir pritaikymas šiuolaikinės visuomenės socialiniams ir ekonominiams poreikiams
2017 m. kovo 30 d. buvo pasirašyta projekto „Palėvenės buvusio dominikonų vienuolyno ansamblio

restauravimas ir pritaikymas šiuolaikinės visuomenės socialiniams ir ekonominiams poreikiams“ administravimo ir finansavimo sutartis. Projekto tikslas – padidinti Palėvenės dominikonų vienuolyno statinių ansamblio svirne teikiamų kultūros paslaugų prieinamumą, įvairovę bei kokybę, taip skatinant Kupiškio rajono ir visos Lietuvos gyventojų susidomėjimą kultūros paveldu, pagerinant Kupiškio rajono turistinį patrauklumą Lietuvos ir užsienio šalių rinkose bei pritraukiant papildomus lankytojų srautus. Projekto įgyvendinimo metu atnaujinama svirno pastato išorė ir rekonstruojama po I etapo nebaigto tvarkyti vidaus dalis, įrengiami inžineriniai tinklai. Pastato erdvės bus pritaikytos bendruomeninės veiklos kultūriniams poreikiams tenkinti. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.4.1-CPVA-R-302 priemonės „Aktualizuoti savivaldybių kultūros paveldo objektus“ ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. 2018 m. pabaigoje projekto įgyvendinimo procentas siekė 81,5 proc. Projektą numatoma įgyvendinti 2019 m.

02. Biržų, Kupiškio, Pasvalio ir Rokiškio savivaldybes jungiančių turizmo trasų ir turizmo maršrutų informacinės infrastruktūros plėtra

2017–2019 m. Kupiškio rajono savivaldybės administracija kartu su Biržų, Rokiškio ir Pasvalio savivaldybėmis įgyvendina bendrą projektą „Biržų, Kupiškio, Pasvalio ir Rokiškio savivaldybes jungiančių turizmo trasų ir turizmo maršrutų informacinės infrastruktūros plėtra“, padėsiantį pritraukti daugiau turistų į regioną. Pagrindinis projekto tikslas – išplėsti ir pakelti į aukštesnį informatyvumo lygmenį keturių savivaldybių teritorijose – Biržų, Kupiškio, Pasvalio, Rokiškio – esančių turizmo trasų ir turizmo maršrutų informacinę infrastruktūrą, įrengiant naujus ženklinimo infrastruktūros objektus. Pagrindinės problemos, kurias siekiama išspręsti įgyvendinant projektą, yra šios: 1) nepakankamas visuomenės informuotumas apie turizmo maršrutuose ir turizmo trasose esančias lankytinas vietas; 2) nepakankamas turizmo (lankytinų vietų) ženklinimo infrastruktūros objektų kiekis. Projekto įgyvendinimo metu Kupiškio rajono savivaldybėje numatoma įrengti 84 savivaldybes jungiančių trasų ir turizmo maršrutų informacinius kelio ženklus (Nr. 628 „Krypties rodyklė į lankytiną vietą“ (išskyrus krypties rodyklę į lankytiną vietą su grafiniu lankytinos vietos vaizdu), Nr. 629 („Lankytinos vietos pavadinimas“), informacinius stendus, krypties rodykles pėstiesiems. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.4.1-CPVA-R-302 priemonės „Savivaldybes jungiančių turizmo trasų ir turizmo maršrutų informacinės infrastruktūros plėtra“ ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. Finansavimo ir administravimo sutartis pasirašyta 2017 m. kovo 17 d. Projektą numatoma įgyvendinti 2019 m.

05. Kulinarinio paveldo ir tradicinių amatų įgūdžių skatinimas ir išsaugojimas (BELLA CULTURE)

2018 m. buvo pasirašyta projekto „Kulinarinio paveldo ir tradicinių amatų įgūdžių skatinimas ir išsaugojimas (*BELLA CULTURE*)“ administravimo ir finansavimo sutartis. Tai bendrai su savivaldybėmis partnerėmis iš Lietuvos, Latvijos, Baltarusijos parengtas projektas. Šio projekto vadovaujantis partneris yra Kraslavos amatų centras (Latvijos Respublika). Projekto tikslas – aktyvaus ir tausaus kultūros ir istorinio paveldo naudojimo skatinimas per tarpvalstybinį bendradarbiavimą. Projekto metu numatomos investicijos į Kupiškio rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausantį kultūros paveldo objektą – Adomynės dvarą. Projekto įgyvendinimo metu numatoma įsigyti virtuvės baldus bei įrangą, reikalingus kultūros paveldui panaudoti ir garsinti skirtoms iniciatyvoms (festivaliams, mugėms, parodoms). Adomynės dvaras, gavus finansinę paramą, įsipareigojo surengti etnokultūros šventę, skulptorių plenerą, tradicinę sūrio šventę, rengti edukacinius užsiėmimus, propaguojančius kulinarinį ir etnokultūrinį Kupiškio krašto paveldą, dalyvauti projekto metu organizuojamuose festivaliuose, mugėse, skirtose kultūros paveldo produktams garsinti ir populiarinti, mokymuose amatininkams, kuriuose skatinamas bendradarbiavimas abipus sienos ir keitimasis gerąja patirtimi tarp profesionalų, dirbančių kultūros srityje. Atgaivinti senieji amatai bus pristatomi projekto metu vyksiančiuose festivaliuose Lietuvos, Latvijos bei Baltarusijos Respublikose. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos kaimynystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programos, Savivaldybės biudžeto ir valstybės biudžeto lėšomis.

06. Šmito malūno su technologine įranga S. Dariaus ir S. Girėno g. 12A, Kupiškyje, pritaikymas visuomenės ir turizmo poreikiams

2019–2022 m. numatoma įgyvendinti projektą „Šmito malūno su technologine įranga S. Dariaus ir S. Girėno g. 12A, Kupiškyje pritaikymas visuomenės ir turizmo poreikiams“, kurio metu būtų rekonstruotas S. Dariaus ir S. Girėno g., Kupiškio mieste esantis Šmito malūnas, pritaikant jį turizmo poreikiams.

Baigiamas rengti malūno rekonstrukcijos ir pritaikymo turizmui techninis projektas.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Rekonstruotų ir pritaikytų turizmui objektų skaičius, vnt.
- Įrengtų Panevėžio regiono savivaldybes jungiančių trasų ir turizmo maršrutų informacinių kelio ženklų skaičius, vnt.

09 Uždavinys. Mažinti socialinę atskirtį rajone modernizuojant socialinių paslaugų įstaigas

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. A1-175 „Dėl Socialinių paslaugų įstaigų infrastruktūros modernizavimo ir plėtros veiksmų plano patvirtinimo" buvo patvirtintas Socialinių paslaugų įstaigų infrastruktūros modernizavimo ir plėtros veiksmų planas, kurio tikslas – gerinti socialinių paslaugų prieinamumą bendruomenėje, mažinti regioninius skirtumus, plėtojant socialinių paslaugų infrastruktūrą bendruomenėje senyvo amžiaus asmenims, socialiai pažeidžiamoms asmenų grupėms (asmenims su negalia (išskyrus turinčius proto ar (ir) psichikos negalią), socialinės rizikos asmenims) ir jų šeimoms.
Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

01. Integralios pagalbos plėtra Kupiškio r. savivaldybėje
2016–2019 m. Kupiškio socialinių paslaugų centras įgyvendina projektą „Integralios pagalbos plėtra Kupiškio r. savivaldybėje". Visuomenės demografinis senėjimas verčia peržiūrėti ir naujiems poreikiams pritaikyti turimus visuomenės išteklius socialinėje srityje. Senstant gyventojams didėja socialinių paslaugų, socialinės globos poreikis. Lietuvoje didelis skaičius gyventojų išvyksta dirbti į kitas šalis. Dėl šios priežasties lieka vieni senyvo amžiaus ir ligoti tėvai. Esant šioms socialinėms problemoms tenka ieškoti efektyvių jų sprendimo formų. Viena iš šių formų – integrali pagalba seniems ir neįgaliems asmenims jų namuose. Projektu numatoma teikti kokybiškas integralios pagalbos paslaugas darbingo amžiaus neįgaliems, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimos nariams, siekiant neįgaliems ir senyvo amžiaus asmenims teikti kompleksinę, nuolatinės specialistų priežiūros reikalaujančią pagalbą dienos metu asmens namuose. Šio projekto metu buvo sukurtos dvi mobilios komandos, į kurių sudėtį įeina slaugos ir globos darbuotojai, jas aprūpino darbui reikalingais automobiliais, įranga, sanitarinėmis ir higienos priemonėmis. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu integrali pagalba suteikta 26 asmenims. Konsultacijas ir kokybišką integralios pagalbos teikimą užtikrina darbuotojai, projekto įgyvendinimo laikotarpiu įgiję naujų kompetencijų. Parama gauta pateikus paraišką pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtrauktiems didinimas ir kova su skurdu" 08.4.1-ESFA-V-418 priemonę „Integrali pagalba į namus". Projekto įgyvendinimo procentas 2018 m. pabaigoje – 98,6 proc.

04. Dalies patalpų Krantinės g. 28, Kupiškio m., modernizavimas įkuriant savarankiško gyvenimo namus
2017–2018 m. buvo įgyvendinamas projektas „Dalies patalpų Krantinės g. 28, Kupiškio m., modernizavimas įkuriant savarankiško gyvenimo namus". Projekto tikslas – pagerinti socialinių paslaugų prieinamumą Kupiškio rajono senyvo amžiaus asmenims bei suaugusiems neįgaliems asmenims (išskyrus turinčius proto ir (ar) psichikos negalią) ir jų šeimoms, plėtojant nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūrą Kupiškio mieste. Projekto įgyvendinimo metu VšĮ Kupiškio ligoninės pastate (suremontuotose ligoninės patalpose, kurios buvo tuščios ir nenaudojamos ir kurių plotas siekia apie 390 kv. m), įkurti Savarankiško gyvenimo namai, veikiantys kaip Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys. Savarankiško gyvenimo namai teikia paslaugas suaugusiems asmenims su negalia (išskyrus proto ir (ar) psichinę negalią), senyvo amžiaus asmenims. Savarankiško gyvenimo namuose socialinių paslaugų teikimui pritaikyta 10 vietų (iš jų 5 vietos – suaugusiems asmenims su negalia, ir 5 vietos – senyvo amžiaus asmenims). Iš viso įrengti 8 kambariai. Projektas buvo finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtrauktiems didinimas ir kova su skurdu" 08.1.1-CPVA-R-407 priemonės „Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra" ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. Projektas baigtas įgyvendinti 2018 m. lapkričio mėn.

06. Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Kupiškio rajono savivaldybėje
2017–2018 m. buvo įgyvendinamas projektas „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Kupiškio rajono savivaldybėje". Savivaldybės gyventojų apklausos rezultatai parodė, jog kompleksinių paslaugų šeimai pasiūla, ypač kaimo vietovėse, nėra pakankama, šeimų trūksta gyvenimo kokybei svarbių kompetencijų, esamų paslaugų prieinamumą mažina ribota informacija apie jas, gyventojų mobilumo stoka.

Kompleksinių paslaugų teikimo užtikrinimas įgalina šeimas ir asmenis tinkamai veikti krizinėse situacijose, susijusiose su emocinių, socialinių, vaikų ugdymo poreikių tenkinimu, kitų šeiminiam gyvenimui reikalingų įgūdžių ugdymu bei tarpusavio santykiais. Projekto metu veikė 3 bendruomeniniai šeimos namai. Jais tapo Savivaldybės biudžetinės įstaigos: Kupiškio r. Adomynės mokykla-daugiafunkcis centras, Kupiškio r. Antašavos mokykla-daugiafunkcis centras bei Kupiškio r. Rudilių Jono Laužiko universalus daugiafunkcis centras. Bendruomeniniuose šeimos namuose buvo teikiamos tikslinės grupės informavimo, konsultavimo paslaugos, psichosocialinė pagalba, šeimos įgūdžių ugdymo bei sociokultūrinės paslaugos, organizuojami pozityvios tėvystės mokymai. Projekto metu kompleksinės paslaugos buvo suteiktos 542 unikaliems asmenims. 2016 m. gruodžio mėn. buvo pasirašyta projekto administravimo ir finansavimo sutartis. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtrauktiems didinimas ir kova su skurdu“ 08.4.1-ESFA-V-416 priemonės „Kompleksinės paslaugos šeimai“ lėšomis.

07. Bendruomeninių vaikų globos namų ir vaikų dienos centrų tinklo plėtra Kupiškio rajono savivaldybėje

2019–2022 m. numatoma įgyvendinti projektą „Bendruomeninių vaikų globos namų ir vaikų dienos centrų tinklo plėtra Kupiškio rajono savivaldybėje“. Projektas bus finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonės Nr. 08.1.1-CPVA-V-427 „Institucinės globos pertvarka: investicijos į infrastruktūrą“ ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. Projekto įgyvendinimo metu numatoma įsteigti 2 vaikų dienos centrus (Skapiškio mstl. ir Šepetos k.) bei įsigyti gyvenamąjį namą ir jį pritaikyti vaikų globos namams.

08. Pirminės asmens sveikatos priežiūros veiklos efektyvumo didinimas Kupiškio rajono savivaldybėje

Siekiant laiku ir tinkamai užtikrinti pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir jų kokybę, 2019 m. numatoma pradėti įgyvendinti projektą "Pirminės asmens sveikatos priežiūros veiklos efektyvumo didinimas Kupiškio rajono savivaldybėje“. Projektas skirtas pagerinti pirminės sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir padidinti šių paslaugų prieinamumą Kupiškio rajono savivaldybėje, įsigyjant tikslines transporto priemones pacientų lankymui namuose, baldus, reikalingą medicinos ir kompiuterinę įrangą, reikalingą onkologinių ligų profilaktikai, prevencijai ir ankstyvajai diagnostikai, taip pat atnaujinant DOTS kabinetą, įrengiant priklausomybės nuo opioidų pakaitinio gydymo kabinetą ir pritaikant Kupiškio PSPC patalpas asmenims su negalia. 2018 m. buvo pateikta paraiška projekto finansavimui gauti. Vyksta paraiškos vertinimas. Projektas bus finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtrauktiems didinimas ir kova su skurdu“ 08.1.3-CPVA-R-609 priemonės „Pirminės asmens sveikatos priežiūros veiklos efektyvumo didinimas“, valstybės ir Savivaldybės biudžetų lėšomis.

09. Sveikos gyvensenos skatinimas Kupiškio rajono savivaldybėje

2018–2020 m. numatoma įgyvendinti projektą „Sveikos gyvensenos skatinimas Kupiškio rajono savivaldybėje“. Įgyvendinant projektą, planuojama vykdyti šias veiklas: sveikatos ugdymo priemonių įgyvendinimas (bus organizuojami informaciniai ir šviečiamieji renginiai, mokymai, seminarai). Projekto metu bus siekiama vykdyti veiklas susijusias su sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo, ligų prevencijos bei kontrolės temomis, formuojant jų sveikos gyvensenos vertybines nuostatas, sveikatos raštingumo įgūdžius. 2018 m. birželio 29 d. buvo pasirašyta projekto administravimo ir finansavimo sutartis. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 08.4.2-ESFA-R-630 priemonės „Pirminės asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros veiklos efektyvumo didinimas“, valstybės ir Savivaldybės biudžetų lėšomis.

10. Kupiškio miesto 2016–2023 metų vietos plėtros strategijos įgyvendinimo projektai

Kupiškio miesto vietos veiklos grupė įgyvendina Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2016 m. sausio 28 d. sprendimu Nr. TS-15 „Dėl pritarimo Kupiškio miesto 2016–2023 metų vietos plėtros strategijos projektui ir parengtų projektų bendrojo finansavimo“ patvirtintą Kupiškio miesto 2016–2023 metų vietos plėtros strategiją, kurios tikslas – pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius. Šiai strategijai įgyvendinti iš 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtrauktiems didinimas ir kova su skurdu“ 08.6.1-ESFA-V-911 „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ Kupiškio miesto vietos veiklos grupės ir kitų Kupiškio miesto asociacijų, įmonių, įstaigų

projektams skirti 477425,00 eurai, privačios lėšos turės sudaryti ne mažiau, kaip 28250,00 eurų, Savivaldybė įsipareigojo skirti 59325,00 eurus. 2018 m. pradėti įgyvendinti 2 vietos veiklos projektai.

11. Priemonių, gerinančių ambulatorinių sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą tuberkulioze sergantiems asmenims, įgyvendinimas Kupiškio rajone

2018–2020 m. numatoma įgyvendinti projektą „Priemonių, gerinančių ambulatorinių sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą tuberkulioze sergantiems asmenims, įgyvendinimas Kupiškio rajone“. Projekto lėšomis finansuojamas priemonių, gerinančių ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo prieinamumą tuberkulioze sergantiems pacientams, įgyvendinimas.

Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 08.4.2-ESFA-R-615 priemonės, valstybės ir Savivaldybės biudžetų lėšomis. Projekto administravimo ir finansavimo sutartis pasirašyta 2018 m. liepos 2 d.

12. Projekto „Atpažink ir padėk“ finansavimas

Kupiškio rajono savivaldybės administracija dalyvavo partnerio teisėmis Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro įgyvendinamame projekte „Atpažink ir padėk“. Projekto įgyvendinimo trukmė: 2017 m. lapkričio mėn. – 2018 m. kovo mėn.

Projekto įgyvendinimo metu Rokiškio ir Kupiškio rajonuose buvo organizuojami savižudybių intervencijos mokymai specialistams ir “vartininkams”. Buvo pasirinktos savižudybių prevencijos mokymais ir visuomenės švietimu užsiimančios „LivingWorks“ organizacijos aukščiausių tarptautinių standartų savižudybių prevencijos „ASIST“ ir „safeTALK“ mokymų programos.

Projektas buvo įgyvendinamas Valstybiniam visuomenės sveikatos stiprinimo fondo II prioriteto „Bendruomenių gebėjimų stiprinimas savižudybių prevencijos srityje“ ir Savivaldybės biudžeto lėšomis.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Gyventojų, kuriems suteiktos integralios pagalbos paslaugos, skaičius, vnt.
- Asmenys, kuriems suteiktos kompleksinės paslaugos šeimai, skaičius, vnt.
- Įgyvendintų vietos projektų skaičius, vnt.

Programos tikslas	**Spręsti gyvenamojo būsto problemą rajone**	**Kodas**	04

Tikslo įgyvendinimo aprašymas:

Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išnuomoti įstatymas nustato paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti teikimo asmenims ir šeimoms principus, finansavimo šaltinius, formas, paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat socialinio būsto ir savivaldybės būsto nuomos bei būsto pardavimo sąlygas ir tvarką.

2017 m. gruodžio 31 d. Kupiškio rajono savivaldybės asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašuose įrašyta 71 šeima ir asmenys, šeimos narių skaičius – 144. Jaunų šeimų – 11, šeimų, auginančių tris ir daugiau vaikų (įvaikių) – 12, likusių be tėvų globos ir jų šeimų – 2, neįgaliųjų asmenų, sergančių lėtinių ligų, įrašytų į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos sąrašą, sunkiomis formomis, ir šeimų, kuriose yra tokių asmenų – 19, bendrajame – 27. Kasmet Savivaldybė socialiniu būstu vidutiniškai aprūpina apie 8 asmenis.

Kupiškio mieste ir didesnėse gyvenvietėse esantys daugiabučiai namai pastatyti per praėjusio amžiaus paskutinius keturis dešimtmečius. Tokie daugiabučiai namai neekonomiški energijos vartojimo požiūriu, juos eksploatuoti žiemą brangu, todėl mažas pajamas gaunantys gyventojai neišgali sumokėti už šilumą. Dalį išlaidų šilumai ir karštam vandeniui nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims kompensuoja valstybė. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, tokių gyventojų Lietuvoje yra apie 4 procentus. Didėjant energijos kainoms, vis daugiau Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų reikia skirti kompensacijoms. Senstant gyvenamųjų namų fondui ir brangstant energijos ištekliams, vis opesnė racionalaus energijos vartojimo problema. Jos negali išspręsti pavieniai butų savininkai: reikia kompleksiškai atnaujinti (modernizuoti) daugiabučius namus, pereiti prie gyvenamųjų namų rajonų (kvartalų) atnaujinimo (modernizavimo), įskaitant inžinerinės ir socialinės infrastruktūros atnaujinimą.

Tikslo rezultato vertinimo kriterijus:

- Sumažėjęs socialinio būsto laukiančių asmenų skaičius (palyginus su ankstesniais metais), proc.

Programos tikslui įgyvendinti iškeltas 1 uždavinys.

01 Uždavinys. Įsigyti ir prižiūrėti socialinius būstus rajone

Šiuo uždaviniu siekiama padidinti Kupiškio rajono savivaldybės socialinio būsto fondą išplečiant galimybes apsirūpinti būstu asmenims ir šeimoms, turintiems teisę į socialinio būsto nuomą. Kupiškio rajono savivaldybės iniciatyva 2016–2018 m. numatoma pastatyti minėtiems asmenims naują 6 butų gyvenamąjį namą Šimtmečio g. 10, Kupiškyje, bei nupirkti 5 socialinius būstus. Šiuo uždaviniu taip pat siekiama pagerinti jau turimus socialinius būstus, atliekant jų remontą, įsigyti tvarkingus būstus ir apgyvendinti juose laukiančius eilėje asmenis. Uždavinio įgyvendinimo *priemonės:*

01. Socialinio būsto fondo plėtra Kupiškio rajono savivaldybėje
Projekto „Socialinio būsto fondo plėtra Kupiškio rajono savivaldybėje" tikslas – padidinti Kupiškio rajono savivaldybės socialinio būsto fondą, siekiant išplėsti galimybes apsirūpinti būstu asmenims ir šeimoms, turinčioms teisę į socialinio būsto nuomą. 2016 m. rugsėjo mėn. pasirašyta projekto finansavimo ir administravimo sutartis. Projekto įgyvendinimo metu numatoma pastatyti naują pastatą Šimtmečio g. 10, Kupiškyje. Name bus įrengti 6 vieno kambario būstai, sutvarkyta aplinka, vadovaujantis universalaus dizaino principu įrengta automobilių stovėjimo aikštelė. Taip pat 2017–2018 m. buvo nupirkti 5 socialiniai būstai. Projektas finansuojamas 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtrauktiems didinimas ir kova su skurdu" 08.1.2-CPVA-R-408 priemonę „Socialinio būsto fondo plėtra" ir Savivaldybės biudžeto lėšomis. Projekto įgyvendinimo procentas 2018 m. pabaigoje siekė 20,2 proc.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Pastatytas 6 butų gyvenamasis namas asmenims, laukiantiems eilėje išsinuomoti socialinį būstą

Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas: Programos įgyvendinimas prisidės prie esamų melioracijos sistemų ir jų statinių išsaugojimo bei jų atnaujinimo, prie tinkamo šių sistemų funkcionavimo, taip bus gerinamos žemdirbystės sąlygos bei prisidedama prie kaimo plėtros. Švietimo, sporto, socialinės apsaugos, turizmo, gatvių, vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo infrastruktūros, daugiabučių namų gerinimas įgalins teikti kokybiškas viešąsias paslaugas, pagerins rajono įvaizdį, padarys teigiamą įtaką investicijų pritraukimui ir ekonomikos augimui, darniai rajono plėtrai.

Tikslo pasiekimo vertinimo (efekto) kriterijai:

E-02-02-01 Verslumo lygio (veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų) pokytis (lyginant su ankstesniais metais), proc.
E-02-02-02 Turistų skaičiaus rajone (lyginant su ankstesniais metais), pokytis, proc.

Galimi programos vykdymo ir finansavimo šaltiniai: Savivaldybės biudžetas, valstybės biudžetas, Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija, Privatizavimo fondo lėšos, ES lėšos, skolintos lėšos.

Kupiškio rajono plėtros iki 2020 metų strateginiame plane yra numatyti šie veiksmai, susiję su vykdoma programa:

II PRIORITETAS. Verslo aplinkos gerinimas ir turizmo plėtotė.
Tikslas 2.2. Didinti rajono rekreacinį ir turistinį patrauklumą.
III PRIORITETAS. Darni gyvenamosios aplinkos plėtra.
Tikslas 3.1. Plėtoti susisiekimo infrastruktūrą ir užtikrinti saugumą keliuose.
Tikslas 3.2. Modernizuoti ir plėsti inžinerinį aprūpinimą.
Uždavinys 3.2.1. Rekonstruoti ir plėsti vandens tiekimo ir nuotekų tinklus.

Susiję įstatymai ir kiti norminiai teisės aktai:

Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030”, ilgalaikė Ūkio plėtros strategija, Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, Lietuvos Respublikos statybos įstatymas, Lietuvos Respublikos kelių įstatymas, Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas, Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymai, Lietuvos Respublikos turizmo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymas, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintas Savivaldybių socialinio būsto fondo plėtros 2015–2020 metais veiksmų planas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta Lietuvos būsto strategija, kiti Lietuvos Respublikos ir Savivaldybės teisės aktai.